

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP.430.010.2016

Nr ewid. 103/2016/P/16/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2015 R. W CZĘŚCI 64 – GŁÓWNY URZĄD MIAR

Warszawa maj 2016 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2015 r.
w części 64 – Główny Urząd Miar**

Dyrektor Departamentu Gospodarki, Skarbu
Państwa i Prywatyzacji



Sławomir Grzelak

Zatwierdzam:
Krzysztof Kwiatkowski



Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, *13. 05.* 2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	5
1. Ocena ogólna	5
2. Sprawozdawczość.....	5
3. Uwagi i wnioski.....	6
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w części 64	
– Główny Urząd Miar	7
1. Dochody budżetowe	7
2. Wydatki budżetu państwa.....	8
3. Sprawozdania	12
IV. Informacje dodatkowe.....	13
Załączniki.....	14

I. Wprowadzenie

Dysponentem głównym części 64 budżetu państwa jest Prezes Głównego Urzędu Miar (GUM). W części 64 jest 12 dysponentów III stopnia (Dyrektor Generalny GUM, dziewięciu dyrektorów Okręgowych Urzędów Miar i dwóch dyrektorów Okręgowych Urzędów Probierczych).

Prezes Głównego Urzędu Miar, będący centralnym organem administracji rządowej, wykonuje w szczególności zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach¹,
- ustawy z dnia 1 kwietnia 2011 r. Prawo probiercze²,
- ustawy z dnia 10 grudnia 2003 r. o czasie urzędowym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej³,
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o systemie tachografów cyfrowych⁴,
- ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o towarach paczkowanych⁵.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2015⁶ w części 64 – Główny Urząd Miar. Zakres kontroli obejmował:

- wykonanie dochodów budżetu państwa, z tym że zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 wynikami roku ubiegłego;
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji wydatków,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2015 oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych,
- realizację wniosków pokontrolnych sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁷ (dalej: ufp).

Zrealizowane w 2015 r. w części 64 dochody wyniosły 75 137,5 tys. zł, (0,03% zrealizowanych dochodów budżetu państwa), w tym 11 894,6 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez centralę GUM.

W 2015 r. w części 64 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 131 487,5 tys. zł (0,04% łącznych wydatków budżetu państwa), w tym m.in. 41 233 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez Centralę GUM, a 268,0 tys. zł⁸ – wydatki w zakresie programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*⁹.

¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 1069, ze zm.

² Dz. U. Nr 92 poz. 529, ze zm.

³ Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 144.

⁴ Dz. U. Nr 180 poz. 1494, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2015 r. poz. 1161.

⁶ Ustawa budżetowa na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 153, ze zm.).

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.

⁸ Środki z rezerwy celowej budżetu państwa na podstawie decyzji Ministra Finansów.

⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna¹⁰

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 64 – Główny Urząd Miar.

Główny Urząd Miar zrealizował w sposób celowy i gospodarny plan wydatków budżetu państwa, w tym w zakresie programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Z punktu widzenia realizacji zadań rzeczowych Urzędu kwoty te wydatkowane zostały efektywnie. Wydatki zaplanowano rzetelnie i były one uzasadnione ze względu na realizowane zadania.

Dysponent części 64 budżetu państwa prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu.

Wykonanie zadań określonych w planie działalności GUM na rok 2015 przyniosło efekty rzeczowe prowadzonej działalności to znaczy zapewnienie jednolitości miar, badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych, zapewnienie ochrony interesów fiskalnych państwa.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar przedstawiona została w załączniku nr 4 do niniejszej Informacji.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2015 r. przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar i sprawozdań jednostkowych GUM:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także sprawozdań:

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 64 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych

¹⁰ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

3. Uwagi i wnioski

W wyniku kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. w części 64 – Główny Urząd Miar, Najwyższa Izba Kontroli nie formułowała wniosków pokontrolnych. GUM podjął działania w celu realizacji uwag przekazanych w toku kontroli, opisanych w punkcie III niniejszej Informacji.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar

1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w części 64 – Główny Urząd Miar została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

1.1. Realizacja dochodów budżetowych

W ustawie budżetowej na rok 2015 dochody budżetowe dla tej części zaplanowano w kwocie 65 827,0 tys. zł, tj. o 3 379,0 tys. zł (5,4%) wyższej niż w 2014 r. Zrealizowane dochody wyniosły 75 137,5 tys. zł i były wyższe o 14,1% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2014 r. wykonane dochody były wyższe o 6,5%.

Dochody zrealizowano w dziale 750 *Administracja publiczna*, w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – w kwocie 11 894,6 tys. zł (15,8%) i w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* – w kwocie 63 242,9 tys. zł (84,2%). Wyższa realizacja dochodów była wynikiem większej od planowanej liczby: przyrządów zgłoszonych do legalizacji, sztuk wyrobów zgłaszanych do badania i oznaczenia cechami probierczymi oraz zwiększenia liczby wzorcowanych ciśnieniomierzy, przyrządów do pomiaru temperatury, długości, kąta, masy oraz wielkości elektrycznych. Ponadto na wzrost dochodów złożyły się wzrost zapotrzebowania na ocenę zgodności m.in. naczyń wyszynkowych oraz większa liczba przeprowadzonych ekspertyz i sprawdzeń przyrządów pomiarowych.

1.2. Należności pozostałe do zapłaty

Na koniec 2015 r. w części 64 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty (równe zaległościom) w kwocie 8 444,0 tys. zł, z tego: w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – 1 326,5 tys. zł (15,7%) i w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* – 7 117,6 tys. zł (84,3%). Należności GUM w porównaniu do roku 2014 były wyższe o 883,8 tys. zł, tj. o 11,7%.

Należności na koniec 2015 r. dotyczyły głównie:

- w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*: § 0690 – wpływów z różnych opłat (927,9 tys. zł, tj. 70,0%), § 0910 – odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat (309,8 tys. zł, tj. 23,4%);
- w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej*: § 0690 – wpływów z różnych opłat (6 001,5 tys. zł, tj. 84,3%), § 0830 – wpływów z usług (375,2 tys. zł, tj. 5,3%), § 0910 odsetek od nieterminowych wpłat z tytułów podatków i opłat (655,9 tys. zł, tj. 9,2%).

W 2015 r. GUM wystawił 20 upomnień na łączną kwotę 407,7 tys. zł, z których uregulowano należności z 13 upomnień na kwotę 312,4 tys. zł (76,6%). Pozostały do spłaty należności z siedmiu upomnień, na kwotę 95,3 tys. zł (23,4%). Wystawiono również 41 tytułów wykonawczych na łączną kwotę

313,0 tys. zł, z których zrealizowano 22 tytuły na kwotę 153,6 tys. zł (49,9%). Pozostało do spłaty 19 tytułów na kwotę 159,4 tys. zł.

W 2015 r. w GUM wystawiono 175 przypomnień do zapłaty na łączną kwotę 236,6 tys. zł, z czego uregulowano należności ze 160 przypomnień na kwotę 195,4 tys. zł (82,5%). Pozostała do spłaty kwota 41,2 tys. zł (17,4%) z tytułu 15 przypomnień. Wysłano również 48 przedsądowych wezwań do zapłaty na łączną kwotę 79,6 tys. zł, w wyniku których uregulowano należności z 35 wezwań na kwotę 53,5 tys. zł (67,2%). Pozostały do spłaty należności z 13 wezwań na kwotę 26,2 tys. zł (32,9%).

W toku prowadzonych postępowań egzekucyjnych GUM współpracował z sądami, komornikami, syndykami i urzędami skarbowymi. W 2015 r. nie wystąpiły w GUM należności, które uległy przedawnieniu. Urząd nie dokonywał umorzeń, zaniechań i odroczeń należności.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, iż według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. zaległości jednej spółki na kwotę 4 085,5 tys. zł stanowiły 48,4% wszystkich zaległości wobec GUM i 97,3% wobec Okręgowego Urzędu Miar w Bydgoszczy. Zaległości tej spółki wobec GUM wzrastają corocznie od 2007 r.

Wniosek o ogłoszenie upadłości powyższej spółki postanowieniem Sądu Rejonowego w dniu 26 października 2007 r. został oddalony, ponieważ majątek spółki nie wystarcza na pokrycie zobowiązań wobec wierzycieli i kosztów postępowania. Natomiast dochodzenie należności pozostaje bezskuteczne z uwagi na przewlekłość postępowania w sprawie licytacji prawa wieczystego użytkowania nieruchomości dłużnika, będącego jedynym majątkiem tej spółki. W świetle obowiązujących przepisów organy administracji miar nie mogą uzależnić podejmowania czynności urzędowych (w ww. przypadku – legalizacja przyrządów pomiarowych) od występowania zaległości wobec urzędu.

Dane dot. dochodów budżetowych zostały przedstawione w tabeli stanowiącej załącznik 1 do niniejszej Informacji.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Wydatki budżetu państwa

W ustawie budżetowej ustalono wydatki w części 64 – GUM w wysokości 131 237,0 tys. zł, w tym w dziale 750 Administracja publiczna 131 233,0 tys. zł oraz w dziale 752 Obrona narodowa 4,0 tys. zł. W ciągu roku, na podstawie 20 decyzji Ministra Finansów, kwota ta została zwiększona z rezerwy celowej łącznie o 295,5 tys. zł, do ostatecznej wysokości 131 532,5 tys. zł. Wydatki zrealizowane w części 64 wyniosły 131 487,5 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 3 871,9 tys. zł, tj. o 0,2%. Największą część wydatków (63,5%) przeznaczono na wynagrodzenia.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 10 035,8 tys. zł (45 zapisów księgowych), tj. 7,6% wydatków GUM. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych, odpowiadających pozapłacowemu wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia Centrali GUM. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS¹¹), spośród 4 379 zapisów księgowych o łącznej wartości 14 845,3 tys. zł.

¹¹ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W próbie wydatków w łącznej kwocie 8 136,4 tys. zł, badanej pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹², nie stwierdzono nieprawidłowości.

Szczegółowemu badaniu poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego¹³, o łącznej wartości 8 136,4 tys. zł. Doboru spraw do kontroli dokonano z wylosowanej próby pod względem najwyższej wartości. Nie stwierdzono naruszeń przepisów *Prawa zamówień publicznych*.

Zobowiązania w części 64 – GUM na koniec 2015 r. wyniosły 7 004,8 tys. zł i były wyższe o 0,1% od stanu na koniec 2014 r. (6 998,8 tys. zł). Główną pozycję (5 402,8 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Na koniec roku budżetowego nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Wydatki budżetu państwa w części 64 zrealizowano w trzech grupach ekonomicznych: świadczenia na rzecz osób fizycznych (394,9 tys. zł), wydatki bieżące jednostek budżetowych (124 108,0 tys. zł) i wydatki majątkowe (6 984,6 tys. zł).

Świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowano w 100% planu po zmianach. Były to głównie wydatki na zakup świadczeń wynikających z przepisów bhp i świadczeń przysługujących mianowanym urzędnikom państwowym w razie rozwiązania stosunku pracy. Świadczenia te były wyższe o 12,0 % w stosunku do roku poprzedniego.

Dominującą pozycję (63,5%) w strukturze wydatków ogółem jednostek budżetowych stanowiły wynagrodzenia, zrealizowane w wysokości 83 461,7 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło w 2015 r. 4 444,2 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 52,1 zł, tj. o 1,2%.

Przeciętne zatrudnienie¹⁴ w 2015 r. w części 64 wyniosło 1 565 osób¹⁵ i uległo zmniejszeniu w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2014 r. o 11 osób. W rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* zatrudnienie wyniosło 319 osób i było niższe o sześć osób, a w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* wyniosło 1 246 osób i było niższe o pięć osób. Zmniejszenie zatrudnienia wynikało z przejścia pracowników na emeryturę, rozwiązania umów o pracę, zgonu pracowników, zmniejszenia wymiaru czasu pracy. Środki finansowe zaoszczędzone na wakatach przeznaczono m.in. na wpłaty na PFRON, nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, dodatki zadaniowe, odprawę pośmiertną, podatki od umów zleceń w ramach Europejskiego Programu Badań Metrologicznych¹⁶.

¹² Dz. U. z 2015 r. poz. 2164. Dalej także: *upzp*.

¹³ Dostawa układu hydraulicznego do stanowiska wzorcowego siły (298,9 tys. zł – § 6050), remont dachów i elewacji budynków, przy ul. Elektoralnej 2 w Warszawie (4 984,7 tys. zł – § 4030), budowa instalacji klimatyzacyjnej z demontażem istniejących starych urządzeń w obiekcie GUM w Warszawie, ul. Elektoralna 2 (2 852,9 tys. zł – § 6580).

¹⁴ Na podstawie sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca IV kwartału 2015 r.

¹⁵ W przeliczeniu na pełne etaty.

¹⁶ Dalej: EMRP (z ang. *European Metrology Research Programme*).

Środki na wydatki bieżące pozapłacowe (23 273,2 tys. zł, tj. 17,7% wydatków ogółem) przeznaczono na zakup materiałów i wyposażenia (4 065,5 tys. zł, tj. 3,1% wydatków) oraz zakup usług pozostałych (19 207,7 tys. zł, tj. 14,6% wydatków ogółem).

GUM był beneficjentem jedenastu projektów realizowanych w 2015 r. w ramach programu EMRP i Europejskiego Programu na Rzecz Innowacji i Badań w Metrologii¹⁷. Środki na projekty w wysokości 292,3 tys. zł przekazał Minister Finansów z rezerwy celowej budżetu państwa. Środki zostały wykorzystane w wysokości 267,9 tys. zł (91,7%). Niewykorzystanie kwoty 24,4 tys. zł wynikało z mniejszej niż szacowano liczby godzin przeznaczonych na prace nad projektami, rabatu udzielonego przez dostawcę urządzeń pomiarowych, mniejszej niż planowano liczby uczestników spotkań, rozliczeń dewizowych diet i niższych od prognozowanych cen hoteli. Wydatki zrealizowała centrala GUM zgodnie z wnioskami o uruchomienie rezerwy celowej oraz decyzjami Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na 2015 r. Wydatki poniesiono w terminach wynikających z umów o dofinansowanie.

W ustawie budżetowej zaplanowano wydatki majątkowe:

- w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – 2 275 tys. zł;
- w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji* – 1 803 tys. zł.

W ciągu roku zwiększono plan o 2 908,9 tys. zł, do kwoty 6 986,9 tys. zł:

- w rozdziale 75001 – 2 704,0 tys. zł;
- w rozdziale 75007 – 204,9 tys. zł.

Zrealizowane wydatki majątkowe (6 984,6 tys. zł) stanowiły 99,97% planu po zmianach i były niższe o 7,6% od wykonania w 2014 r. (7 560,6 tys. zł). Wydatki w rozdziale 75001 (4 977,8 tys. zł) stanowiły 71,3%, a w rozdziale 75007 (2 006,8 tys. zł) – 28,7% ogólnej kwoty wydatków majątkowych. Zakupy były zgodne z planem wydatków.

Wydatki poprawnie zaklasyfikowano do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej¹⁸.

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę, że procedura ogólna – *Zakupy usług, dostaw i robót budowlanych*, zatwierdzona przez Dyrektora Generalnego GUM w dniu 28 grudnia 2012 r., nie została zarówno w 2014 r., jak i w 2015 r. zaktualizowana i dostosowana do zmiany wprowadzonej w art. 4 pkt 8 *upzp*, która weszła w życie z dniem 16 kwietnia 2014 r.¹⁹ Nowelizacja *upzp* wprowadziła zmianę tzw. progu stosowania przez zamawiającego procedur wynikających z przepisów *upzp* przy zamówieniach – równowartości 14 tys. euro do równowartości 30 tys. euro. Badając wykonanie budżetu państwa w 2014 r., NIK przyjęła wyjaśnienia ówczesnego Dyrektora Generalnego GUM²⁰, iż opracowany projekt nowej procedury jest na etapie uzgodnień i w najbliższym czasie zostanie wprowadzony do stosowania w GUM.

¹⁷ Dalej: EMPIR (z ang. *European Metrology Programme for Innovation and Research*).

¹⁸ § 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, § 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, § 6580 Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych.

¹⁹ Wprowadzone *ustawą z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 423).

²⁰ Z dnia 20 marca 2015 r.

Zaktualizowana procedura ogólna – *Zakupy usług, dostaw i robót budowlanych* została zatwierdzona dopiero 19 stycznia 2016 r.

Wyjaśniając przyczyny przewlekłości w dostosowaniu ww. procedury do obowiązujących przepisów, Dyrektor Generalny GUM podał, że zmiana w procedurze była oczywista, lecz w jego ocenie niewystarczająca, gdyż procedura wymagała uproszczenia w stosowaniu w GUM trybu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne, co pociągało za sobą zmianę regulaminu organizacyjnego GUM (co nastąpiło w końcu listopada 2015 r.).

Dane dotyczące wydatków budżetu państwa oraz zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w załącznikach nr 2 i 3 do niniejszej Informacji.

2.2. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Wykonanie zadań określonych w Planie działalności GUM na rok 2015 przyniosło wymierne efekty rzeczowe prowadzonej działalności. Wyznaczony cel²¹, mierzony za pomocą miernika „Liczba czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących/liczba zgłoszonych czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących”, został zrealizowany na poziomie 99,9%.

Liczba wykonanych czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących wyniosła 8 865,6 tys. i w stosunku do wykonania za 2014 r. była wyższa o 2 251,9 tys. Było to spowodowane głównie zgłoszeniem dużej partii naczyń wyszynkowych do oceny zgodności do Okręgowego Urzędu Miar w Łodzi.

1) W podzadaniu 6.5.1 „Wykonanie czynności z dziedziny metrologii” przyjęto m.in. następujące mierniki:

- liczba wykonanych czynności z dziedziny metrologii/liczba czynności z dziedziny metrologii zgłoszonych do wykonania – przeprowadzono 3 792 625 czynności, wobec zgłoszonych 3 794 889 (99,9%),
- liczba wykonanych wzorcowań/liczba zgłoszonych wzorcowań – wykonano 294 319 wzorcowań, wobec zgłoszonych 295 295 (99,7%),
- liczba przyrządów pomiarowych poddanych prawnej kontroli metrologicznej lub ocenie zgodności spełniających wymagania/liczba przyrządów pomiarowych zgłoszonych do prawnej kontroli metrologicznej lub oceny zgodności – wykonano 3 454 141 czynności, wobec 3 464 026 zgłoszonych (99,7%),
- liczba skontrolowanych przyrządów pomiarowych, podlegających prawnej kontroli metrologicznej spełniających wymagania metrologiczne/liczba ogółem skontrolowanych przyrządów pomiarowych podlegających prawnej kontroli metrologicznej – skontrolowano 46 354 przyrządów, z 47 815 ogółem skontrolowanych (96,9%).

Wydatkowano 118 722,3 tys. zł, co stanowiło 90,3% wydatków ogółem, w tym:

- budowa, modernizacja i utrzymanie państwowych wzorców jednostek miar i wzorców odniesienia GUM oraz stanowisk pomiarowych – 19 616,9 tys. zł,

²¹ Zapewnienie jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów w RP w powiązaniu z międzynarodowym systemem miar i ochrona interesów obywateli w zakresie miar i zapewnienie bezpieczeństwa obrotu wyrobami z metali szlachetnych oraz ochrony interesów fiskalnych państwa.

- przekazywanie wartości legalnych jednostek miar od państwowych wzorców jednostek miar do przyrządów pomiarowych – 31 379,7 tys. zł,
 - wykonywanie prawnej kontroli metrologicznej i oceny zgodności przyrządów pomiarowych – 52 093,7 tys. zł,
 - nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustaw: Prawo o miarach, Prawo probiercze, o towarach paczkowanych, o systemie tachografów – 15 631,9 tys. zł.
- 2) W podzadaniu 6.5.2 „Badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych oraz nadzór nad obrotem tymi wyrobami” założono m.in. liczbę wyrobów z metali szlachetnych zbadanych i ocechowanych/liczby wyrobów z metali szlachetnych zgłoszonych do badania i cechowania, wykonano 5 013 802/5 013 802 (100%) badania i cechowania.
- Wydatkowano kwotę 10 865,1 tys. zł, co stanowiło 8,3% wydatków ogółem, w tym:
- badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych – 9 259,7 tys. zł,
 - nadzór nad wyrobami z metali szlachetnych – 1 605,3 tys. zł.
- 3) W podzadaniu 6.5.3 „Wykonywanie czynności z zakresu kas rejestrujących” miernik liczba kas rejestrujących, które zostały poddane badaniom/ liczba kas rejestrujących zgłoszonych do wykonywania badań wykonano 64/58 (110,3%) badania modeli kas rejestrujących.
- Wydatkowano kwotę 1 898,1 tys. zł, co stanowiło 1,45% wydatków ogółem, w tym:
- wykonywanie badań w zakresie kryteriów i warunków technicznych – 1 094,3 tys. zł,
 - wydawanie potwierdzeń – 803,8 tys. zł.

Powyższe mierniki realizacji celu umożliwiały ocenę skuteczności realizowanych działań. Wartość mierników monitorowano kwartalnie, na podstawie danych gromadzonych przez właściwe komórki organizacyjne. Dane były dostępne i wiarygodne. Dysponent części 64 sprawował nadzór i kontrolę efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów, zgodnie z art. 175 ust. 1 pkt 4 *ufp*.

W celu właściwego wykonania zadań ustawowych dysponent części 64 budżetu państwa dokonał w 2015 r. celowych zakupów środków trwałych i wyposażenia, zrealizował inwestycje, remonty i modernizacje budynków i pomieszczeń, przeprowadził specjalistyczne szkolenia dla pracowników, współpracował z organizacjami międzynarodowymi. Uzyskano zamierzone efekty rzeczowe.

3. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2015 r. przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar i sprawozdań jednostkowych Centrali GUM.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 64 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

IV. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne z kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. w części 64 – Główny Urząd Miar, Najwyższa Izba Kontroli skierowała do pełniącej obowiązki Prezesa Głównego Urzędu Miar w dniu 19 kwietnia 2016 r.

Przedstawione w wystąpieniu uwagi dotyczyły:

- niedostosowania w 2015 r. Procedury ogólnej – *Zakupy usług, dostaw i robót budowlanych*, zatwierdzonej przez Dyrektora Generalnego GUM w dniu 28 grudnia 2012 r., do zmiany wprowadzonej do art. 4 pkt 8 *ustawy Prawo zamówień publicznych*, która weszła w życie z dniem 16 kwietnia 2014 r. Zaktualizowana procedura została zatwierdzona dopiero w styczniu 2016 r.;
- niewyeliminowania ryzyka niewykrycia i nieskorygowania błędów w sprawozdawczości łącznej, wynikającego z prowadzenia ewidencji księgowej w jednostkach podległych w odrębnych systemach finansowo-księgowych, niepołączonych z Centralą. Ryzyko to zostało stwierdzone w trakcie kontroli wykonania budżetu państwa za rok 2014, a GUM zadeklarował podjęcie działań w celu zintegrowania systemów f-k w ramach części 64 budżetu państwa. Jednak zadanie pod nazwą „*Dostawa i wdrożenie systemu finansowo-księgowego dla terenowej administracji miar i probierczej współpracującego z systemem dysponenta głównego w celu zintegrowania danych finansowych w ramach nadzoru*” wprowadzono dopiero do planu inwestycyjnego na 2016 r.;
- niezrealizowania przez GUM, z powodu braku odpowiedniego pracownika, planu kontroli wewnętrznych na rok 2015, który przewidywał przeprowadzenie czterech kontroli. Dopiero w trakcie kontroli NIK oddelegowano pracownika Biura Nadzoru do pełnienia zadań kontrolera wewnętrznego i wszczęto nabór na wakujące stanowisko. Niezrealizowane zadania kontrolne z roku 2015 uwzględniono w planie kontroli wewnętrznych na 2016 r.

Pełniąca obowiązki Prezes GUM nie wniosła zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

Załączniki

Załącznik 1. Dochody budżetowe w części 64 – Główny Urząd Miar

L.p.	Wyszczególnienie	2014	2015		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
–	Ogółem część 64 – GUM, w tym:	70 519,5	65 827,0	75 137,5	106,5	114,1
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	70 519,5	65 827,0	75 137,5	106,5	114,1
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, w tym:	11 483,5	10 640,0	11 894,6	103,6	111,8
1.1.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	7 209,4	6 380,0	7 369,1	102,2	115,5
1.1.2.	§ 0830 Wpływy z usług	4 110,7	4 139,0	4 380,3	106,6	105,8
1.2.	Rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej, w tym:	58 957,4	55 187,0	63 242,9	107,3	114,6
1.2.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	44 602,7	41 004,0	47 720,7	107,0	116,4
1.2.2.	§ 0830 Wpływy z usług	13 769,4	13 770,0	15 051,4	109,3	109,3
1.3.	Rozdział 75093 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	78,6	–	–	–	–
1.3.1.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	78,6	–	–	–	–

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

¹⁾ Ustawa budżetowa z 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 153, ze zm.)

Załącznik 2. Wydatki budżetu państwa w części 64 – Główny Urząd Miar

Lp.	Wyszczególnienie	2014	2015			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 64 GUM, w tym:	127 615,6	131 237,0	131 532,5	131 487,5	103,0	100,2	100,0
1.	dział 750 Administracja publiczna	127 613,6	131 233,0	131 528,5	131 485,5	103,0	100,2	99,9
1.1.	rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	35 474,9	41 738,0	41 270,5	41 231,0	116,2	98,8	99,9
1.1.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 954,9	1 909,0	1 945,8	1 933,9	98,9	101,3	99,4
1.1.2.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	17 543,2	17 795,0	17 691,7	17 691,7	100,8	99,4	100,0
1.1.3.	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	3 300,7	3 364,0	3 362,9	3 362,9	101,9	100,0	100,0
1.1.4.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	2 524,5	1 506,0	1 600,7	1 600,6	63,4	106,3	100,0
1.2.	Rozdział 75007 Jednostki terenowe podległe naczelny i centralnym organom administracji rządowej	92 138,7	89 495,0	90 258,0	90 254,5	98,0	100,8	100,0
1.2.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	9 361,4	10 336,0	9 223,4	9 223,4	98,5	89,2	100,0
1.2.2.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	48 811,0	49 469,0	49 171,3	49 171,3	100,7	99,4	100,0
1.2.3.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4 132,2	4 897,0	4 123,0	4 122,9	99,8	84,2	100,0
1.2.4.	§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	10 222,8	10 495,0	10 328,1	10 328,0	101,0	98,4	100,0
1.2.5.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	2 890,8	1 828,0	2 955,1	2 954,3	102,2	161,6	100,0
1.2.6.	§ 4260 Zakup energii	2 208,1	2 213,0	2 275,8	2 275,8	103,1	102,8	100,0
1.2.7.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	2 012,9	1 836,0	2 033,7	2 033,6	101,0	110,8	100,0
1.2.8.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 059,4	1 768,0	1 957,0	1 956,2	184,7	110,6	100,0
2.	Dział 752 - Obrona narodowa	2,0	4,0	4,0	2,0	100,0	50,0	50,0
2.1.	Rozdział 75212 – Pozostałe wydatki obronne	2,0	4,0	4,0	2,0	100,0	50,0	50,0
2.1.1.	§ 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	2,0	4,0	4,0	2,0	100,0	50,0	50,0

Dane na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków.

¹⁾ Ustawa budżetowa z 15 stycznia 2015 r. (Dz. U. poz. 153, ze zm.)

Załącznik 3. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 64 – Główny Urząd Miar

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014			Wykonanie 2015			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osób ¹⁾	tys. zł	zł	osób ¹⁾	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 64 – GUM wg statusu zatrudnienia ²⁾	1 576	83 064	4 392	1 565	83 462	4 444	101,2
	01	242	11 680	4 022	238	11 537	4 040	100,4
	02	3	391	10 861	3	390	10 833	99,7
	03	1 331	70 993	4 445	1 324	71 535	4 502	101,3
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	1 576	83 064	4 392	1 565	83 462	4 444	101,2
1.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	325	20 756	5 322	319	20 944	5 471	102,8
	wg statusu zatrudnienia							
	01	41	1 656	3 366	39	1 650	3 526	104,7
	02	3	391	10 861	3	390	10 833	99,7
	03	281	18 709	5 548	277	18 904	5 687	102,5
1.2.	Rozdział 75007 – Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	1 251	62 308	4 150	1 246	62 518	4 181	100,7
	wg statusu zatrudnienia							
	01	201	10 024	4 156	199	9 887	4 140	99,6
	03	1 050	52 284	4 150	1 047	52 631	4 189	100,9

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119, ze zm.):
01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń
02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe
03 – członkowie korpusu służby cywilnej

Załącznik 4. Kalkulacja oceny ogólnej w części 64 – Główny Urząd Miar

Oceny wykonania budżetu w części 64 – Główny Urząd Miar dokonano stosując kryteria²² oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2015 roku²³.

Dochody²⁴: 75 137,5 tys. zł

Wydatki: 131 487,5 tys. zł

Łączna kwota G : 131 487,5 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 1,0000$

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono

Ocena cząstkowa wydatków: (5) pozytywna

Wynik końcowy Wk: $5 \times 1 = 5$

Ocena końcowa: pozytywna

²² <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

²³ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>

²⁴ W GUM wykonanie dochodów nie było badane. W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

Załącznik 5. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Rozwoju
6. Minister Finansów
7. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
8. Rzecznik Praw Obywatelskich
9. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
10. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
11. Sejmowa Komisja Gospodarki i Rozwoju
12. Prezes Głównego Urzędu Miar